

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KABUL EDİLEBİLİRLİK KARARI

Başvuru No. 3757/09

Alaettin ALP ve Necla ALP

v. Türkiye

Başkan,

Guido Raimondi,

Yargıçlar,

Danutė Jočienė,

Dragoljub Popović,

András Sajó,

Işıl Karakaş,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Helen Keller,

ve

Daire Yazı İşleri Müdürü

Stanley Naismith'in Katılımıyla toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire) ("Mahkeme") 9 Temmuz 2013 tarihinde gerçekleştirdiği müzakereler sonucunda, yukarıda anılan 12 Ocak 2009 tarihli başvuru da dikkate alarak, aşağıdaki kabul edilebilirlik hakkındaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Türk vatandaşı olan başvuranlar, Alaettin Alp ve Necla Alp sırasıyla 1968 ve 1967 doğumlu olup, İstanbul'da ikamet etmektedirler. Başvuranlar Mahkeme önünde İstanbul Barosu'na bağlı avukat N. Alkır tarafından temsil edilmişlerdir.

A. Davanın kendine has koşulları

2. Dava konusu olay ve olgular başvuranlar tarafından ifade edildiği şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. Başvuranlar dört yaşından daha küçük olan kızlarıyla birlikte 13 Ağustos 2000 tarihinde İstanbul'da Fatih ormanlarında bulunan bir oyun alanına gitmişlerdir.

4. Daha sonradan yere gerektiği gibi sabitlenmediği tespit edilen bir kaydırak küçük kızın üzerine devrilmiş ve ağır yaralanan küçük kız kısa süre sonra vefat etmiştir.

1. Ceza mahkemelerinde açılan davalar

5. İstanbul Cumhuriyet savcılığı, halka açık parklardan sorumlu iki mühendis ve oyun alanının yanındaki kafeteryayı işleten ve [idare ile yapılan] işletme sözleşmesine göre oyun alanından sorumlu olan özel girişimci hakkında ceza davası açılması için iddianame düzenlemiştir.

6. Başvuranlar açılan ceza davasına müdahil olma talebinde bulunmuşlar ancak tazminat talep etmemişlerdir.

7. Asliye Ceza Mahkemesi 6 Kasım 2002 tarihli kararıyla sanıkları tedbirsizlik ve dikkatsizlik sebebiyle ölüme sebebiyet verme suçundan mahkûm etmiş, başmühendis E.Y.'yi üç ay, mühendis C.Y.'yi altı ay ve işletmeci H.A.V.'yi de onbeş ay hapis cezasına çarptırmıştır. Daha sonra bu cezalar paraya çevrilmiş, en hafif cezaya çarptırılan iki sanık hakkında verilen cezalar da ertelenmiştir.

8. Başvuranlar ve sanıklar kararı temyiz etmişlerdir.

9. Tarafların ileri sürdükleri bütün temyiz itirazları reddedilmiştir. Ancak Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine karar usul bakımından bozulmuştur.

10. Daha sonra zaman aşımı sebebiyle dosya kapanmıştır.

11. Başvuranlar tarafından sunulan mahkeme kararı sadece E.Y. hakkındadır ve 30 Haziran 2008 tarihlidir. Bu kararın tebliğ tarihi ise bilinmemektedir. Bununla birlikte karar üzerinde, üzeri mühürlü bir el yazısıyla söz konusu mahkeme kararının yedi günlük temyiz süresi içinde temyiz edilmediğinden 7 Ekim 2008 tarihinde kesinleştiği ifadesi yer almaktadır.

2. İdari yargıda açılan dava

12. Ceza davası devam ederken, başvuranlar İstanbul İdare Mahkemesi'nde 8 Ağustos 2001 tarihinde tazminat talepli bir tam yargı davası da açmışlardır. Başvuranlar 16.000 (yeni) TL maddi ve 20.000 TL de manevi tazminat talep etmekteydiler.

13. İstanbul İdare Mahkemesi 30 Ekim 2003 tarihli kararıyla başvuranların talebini kısmen kabul etmiştir. İdarenin temel sorumluluklarından birisinin güvenliğin sağlanması ve kamu hizmetinden yararlananların hayatlarının korunması için gerekli bütün tedbirleri almak olduğunu da hatırlatan İdare Mahkemesi, idarenin alt yapının kalitesinin kontrolünde ihmali olduğunu ve bu ihmalin de onun kusura dayalı sorumluluğunu doğurduğuna karar vermiştir. Zararın giderilmesi için başka bir yol olmadığını değerlendiren İdare Mahkemesi başvuranlara 15.000 TL manevi (karar tarihinde yaklaşık 8.600 Avro) ve bilirkişiler tarafından tespit edilen bedel olan 10.000 TL'den fazla maddi tazminat ödenmesine (yaklaşık 5.750 Avro) karar vermiştir. İdare Mahkemesi ayrıca karar altına alınan bedellere dava tarihi olan 8 ağustos 2001 tarihinden itibaren gecikme faizi işletilmesine de karar vermiştir.

14. Söz konusu karara karşı sadece idare temyiz yoluna başvurmuştur.

15. İdarenin temyiz başvurusu Danıştay tarafından 28 Mart 2007 tarihinde reddedilmiştir.

16. Başvuranlar yüksek mahkeme kararının kendilerine yaklaşık altı veya yedi ay sonra tebliği edildiğini ileri sürmektedirler.

17. İdare birincisi 25 Aralık 2007 tarihinde 27.622 TL (yaklaşık 16.344 Avro) ve ikincisi 8 ağustos 2008 tarihinde 53.325 TL (yaklaşık 29.990 Avro) ödemek suretiyle İdare Mahkemesinin kararını icra etmiştir.

B. İlgili iç hukuk kuralları

18. 6384 sayılı “*Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış bazı başvuruların tazminat ödenmek suretiyle çözümüne dair kanun*” 9 Ocak 2013 tarihinde Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiştir. Söz konusu Kanun Mahkemenin Ümmühan Kaplan başvurusunda verdiği pilot kararın bir uygulaması olarak kabul edilmiştir (başvuru No. 24240/07, 20 Mart 2012 tarihli ve başvuranın makul sürede yargılanma hakkı ile ilgili şikâyetlerine ve ilgilinin iç hukukta bu konudaki şikâyetlerini sunabileceği bir başvuru yolu olmamasına dair karar).

19. Bu Kanun, Mahkemeye 23 Eylül 2012 tarihinden önce yapılan ve makul sürede yargılanma hakkı ile kesinleşmiş yargı kararlarının geç icra edilmesi veya hiç icra edilmemesine ilişkin başvurular hakkında uygulanmaktadır.

20. Bu Kanun tarafından ortaya konulan başvuru yolları ile ilgili olarak Mahkeme’nin daha önce vermiş olduğu *Turgut e diğerleri v. Türkiye* (No. 4860/09, 26 Mart 2013) ve *Demiroğlu ve diğerleri v. Türkiye* (No. 56125/10, 4 Haziran 2013) kararlarına bakılabilir.

ŞİKAYETLER

21. Sözleşmenin 2. maddesine dayanarak başvuranlar, yetkililerin alt yapı güvenlik önlemlerini almadıklarından ve aynı zamanda sorumluları cezalandırmaksızın onların zamanaşımından yararlanmalarını sağladıklarından yakınmaktadırlar.

22. Başvuranlar aynı zamanda idare ve ceza mahkemelerinde yürütülen yargılamanın makul sürede sonuçlandırılmamasından ve hükmedilen tazminatın idare tarafından geç ödenmesinden şikâyet etmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

A. Yaşam hakkına saygı gösterilmesine ilişkin şikâyet hakkında

23. Mahkeme, ulusal makamların bir ihlali tespit etmeleri ve verdikleri kararın da bu ihlali ortadan kaldırmak bakımından uygun ve yeterli olduğu durumlarda, ilgili [başvuranın] artık Sözleşmenin 34. maddesi anlamında mağdur olarak değerlendirilemeyeceğini hatırlatır. Bununla birlikte, ulusal makamlar tarafından bir başvurana verilen cezanın hafifletilmesi veya onun hakkında olumlu bir karar veya tedbir alınması, ancak bu [karar veya tedbirlerin] açıkça veya en azından öz olarak [ihlali] tanınmaları ve ihlalin giderilmesine yönelik uygun ve yeterli bir tazminat verilmesi durumunda başvuranın mağdur sıfatını kaybetmesine yol açabilecektir (*Scordino v. İtalya* (n° 1) [BD], No. 36813/97, §§ 178 ve devamı, CEDH 2006-V). Söz konusu bu iki şart yerine getirildiğinde, Sözleşmenin koruma sisteminin ikincil niteliği Mahkeme tarafından bir inceleme yapılmasının önünde engel oluşturmaktadır (*Eckle v. Almanya*, 15 Temmuz 1982, §§ 64-70, A serisi n° 51; *Jensen v. Danimarka*, (kabul edilebilirlik kararı), No. 48470/99, CEDH 2001-X ; *Cataldo v. İtalya* (kabul edilebilirlik kararı), No. 45656/99, CEDH 2004-VI ; *Caraher v. Birleşik*

Krallık (kabul edilebilirlik kararı), No. 24520/94, CEDH 2000-I ; *Hay v. birleşik Krallık* (kabul edilebilirlik kararı), No. 41894/98, CEDH 2000-XI, ve *Göktepe v. Türkiye* (kabul edilebilirlik kararı), No. 64731/01, 26 Nisan 2005).

24. Mağdur sıfatının kaybedilmesi özellikle ihlal edildiği iddia edilen hakkın niteliğine, verilmiş olan kararın gerekçesine (yukarıda anılan *Jensen* kararı) ve karar sonrası süreçte kararın ilgili aleyhine doğurduğu sonuçların devamlılığına (*Freimanis ve Līdums v. Letonya*, No. 73443/01 ve 74860/01, § 68, 9 Şubat 2006) bağlıdır.

25. Dolayısıyla bir başvuranın mağdur sıfatını kaybetmesi, Mahkeme önünde dile getirdiği şikâyet ile ilgili iç hukukta kendisine ödenen tazminata göre de değişebilmektedir.

26. Mahkeme, Sözleşme'deki bir hakkın ihlalini telafi etmek için uygun ve yeterli giderimin genel olarak, özellikle Sözleşme ihlalinin niteliği göz önünde tutularak, olayın içinde bulunduğu koşullara bağlı olduğu kanaatindedir (*Gäfgen v. Almanya*, [BD], No. 22978/05, § 116, CEDH 2010).

27. Sözleşmenin 2. maddesi söz konusu olduğunda, kasten öldürme veya bir saldırı sonrası veyahut da kötü muamele sonucu meydana gelen ölümler ile istemeyerek veya ihmal suretiyle ölüme sebebiyet verme arasında bir ayrım yapılması gerekmektedir.

28. Sözleşmenin bu hükmü, ölümcül bir saldırı durumunda üye devletlere sorumluların belirlenmesi ve cezalandırılması sonucunu doğuracak şekilde soruşturma yapma yükümlülüğü yüklemektedir (*Tanrıkulu v. Türkiye* [BD], No. 23763/94, § 79, CEDH 1999-IV). Dolayısıyla böylesi davalarda tazminat verilmesi 2. maddenin ihlalini telafi etmeye ve mağdur sıfatını ortadan kaldırmaya yeterli değildir.

29. Tıbbi ihmalin söz konusu olduğu özel durumlarda Mahkeme, Sözleşmenin 2. maddesinden kaynaklanan etkin adli bir sistem kurma olumlu (pozitif) yükümlülüğünün her durumda zorunlu olarak ceza hukuku

alanında bir başvuru yolu kurmayı gerektirmediğini ve [bu yükümlülüğün], örneğin, söz konusu adli sitemin ilgililere sorumluluğun belirlenmesi ve gerektiğinde tazminat ödenmesi gibi hukuki yaptırımların uygulanması amacıyla, tek başına veya bir ceza yargılaması ile aynı zamanda, hukuk mahkemeleri önünde dava açma hakkı verdiği durumlarda da yerine getirilmiş olacağını değerlendirmektedir (*Vo v. Fransa* [BD], No. 53924/00, § 90, CEDH 2004-VIII ve *Calvelli ve Ciglio v. İtalya* [BD], No. 32967/96, § 51, CEDH 2002-I).

30. Bu yaklaşım aynı zamanda somut davadaki duruma benzer başka durumlarda da benimsenmiştir.

31. Örneğin, düzgün şekilde sabitlenmemiş bir kale direğinden düşme sonucu hayatını kaybeden onbeş yaşındaki bir küçük hakkında yapılan *Molie v. Romanya* başvurusunda (kabul edilebilirlik kararı, No. 13754/02, § 33, 1 Eylül 2009) Mahkeme, spor aletlerinin kullanımına ilişkin yönergelerin olmaması ve kale direklerinin sabitlenmesinde meydana gelen esiklikler sebebiyle başvuranın oğlunun vefatına ilişkin idarenin sorumluluğunun tespit edilmesi bağlamında tazminat verilmesine imkân tanıyan bir hukuk davasının, Sözleşmenin 2. maddesinden kaynaklanan olumlu yükümlülük şartını yerine getirecek nitelikte olacağını değerlendirmektedir.

32. Bir fırın temizliği işlemi sırasında hayatını kaybeden döküm ustası hakkında yapılan *Draganschi v. Romanya* ((kabul edilebilirlik kararı), No.40890/04, 18 Mayıs 2010) başvurusunda Mahkeme, işverenin ihmeline ilişkin savcılık tarafından açılan soruşturma sonucunda verilen takipsizlik kararına rağmen, başvuranın dul eşinin söz konusu işverene karşı maddi-manevi tazminat davası açmak suretiyle iç hukuk yollarını tüketmesi gerektiğine karar vermiştir.

33. Kısaca, adli veya idari bir dava yoluyla elde edilecek bir tazminat benzer durumlarda uygun bir giderim olarak değerlendirilebilecektir.

34. Somut başvuruda Mahkeme öncelikle Türk idari yargı organlarının açıkça, altyapının bakımında ve denetlenmesinde idarenin kusura dayalı ihmali olduğuna ve bu ihmalin başvuranların kızlarının hayatını kaybetmesine sebep olduğuna karar verdiklerini gözlemlemektedir. Dolayısıyla Sözleşmenin 2. maddesinin ihlal edildiği açıkça kabul edilmiştir.

35. Ardından Mahkeme söz konusu yargı organlarının aynı zamanda önemli miktarda tazminatlara da hükmettiklerini de kaydetmektedir. Ulusal mahkemelerin hükmettikleri tazminat yaklaşık olarak 14.350 Avro civarındaydı ve bu miktara dava tarihinden itibaren gecikme faizi işletilmekteydi. Bu kararın icrası bağlamında idare tarafından ödenen tazminat miktarı yaklaşık 46.334 Avro'ya denk gelmekteydi.

36. Mahkeme bu miktarın yetersiz olarak kabul edilemeyeceği kanaatindedir. Kaldı ki, başvuranlar hükmedilen tazminata Mahkeme önünde de itiraz etmemişlerdir. Üstelik başvuranlar yerel mahkemeler önünde hiçbir zaman kendilerine verilen tazminatların yetersiz olduğunu da ileri sürmemişlerdir, zira idare mahkemesinin kararına karşı temyiz yoluna başvurmamışlardır.

37. Hükmedilen tazminatın ödenme süresine gelince, her ne kadar idare mahkemesinin kararının hangi tarihte kesinleştiği dosyada belirtilmemiş olsa da, [kesinleşme tarihi] başvuranlara göre 2007 Eylül veya Ekim tarihlerine rastlamaktadır. Ödemelere gelince, bunlardan birincisi 2007 Aralık ayında, ikincisi ise 2008 Ağustos ayında yapılmıştır.

38. Mahkeme yargı kararının icra edilmesi ve hükmedilen tazminatların ödenmesi için idare tarafından kullanılan sürenin, her ne kadar üzüntü verici olsa da, somut başvuruda hükmedilen tazminatın uygun olma niteliği tehlikeye sokmadığını değerlendirmektedir.

39. Bütün bu değerlendirmeler dikkate alındığında Mahkeme yaşam hakkına yapılan müdahalenin uygun şekilde giderildiği ve başvuranların

Sözleşmenin 34. maddesi bağlamında yine Sözleşmenin 2. maddesinin ihlali dolayısıyla mağdur olduklarını iddia edemeyeceklerini değerlendirmektedir.

40. Dolayısıyla bu şikâyet açıkça dayanaktan yoksundur ve sözleşmenin 34. maddesinin 3. fıkrası a) bendi ve 4. fıkrası uygulamasıyla reddedilmesi gerekir.

B. Diğer şikâyetler

1. Ceza davasının uzun sürdüğü hakkındaki şikâyet

41. Mahkeme öncelikle Sözleşmenin üçüncü kişiler hakkında ceza kovuşturması yapılmasını isteme veya ceza davası açtırma hakkı bahsetmediğini hatırlatmak ister. Sözleşmenin uygulama alanına girebilmesi için bu tür bir hak, doğal olarak hukuki nitelik taşıması gereken ve iç hukukta tanınan bir hak olarak sadece sembolik bir giderim imkânı tanısa da veya medeni hak niteliğinde bir hakkın korunmasını talep etme bağlamında olsa da, zorunlu olarak mağdur tarafından açılacak bir hukuk davası ile birlikte değerlendirilmesi gerekli bir haktır. Dolayısıyla Sözleşmenin 6. maddesinin 1. fıkrası tazminat talepli müdahillik talebi içeren yargılamalarda ve daha bu talebin yapıldığı andan itibaren uygulanacaktır. Meğerki mağdur açıkça giderim talebinden vazgeçmiş olsun (*Perez v. Fransa* [BD], No. 47287/99, §§ 66-71, CEDH 2004-I ve *Gorou v. Yunanistan* (n° 2) [BD], No. 12686/03, §§ 24-25, 20 Mart 2009).

42. Mahkeme, Türk mevzuatına göre, bir suçtan zarar gördüğünü iddia eden kimselerin, hakkında şikâyetle bulundukları kişi veya kişilerin suçlu olduklarını ceza mahkemeleri aracılığıyla tespit ettirme amacıyla savcılık tarafından açılan kamu davasına “müdahil” olduklarını kaydetmektedir.

43. 1 Haziran 2005 tarihine kadar yürürlükte kalan eski Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun uygulandığı sırada, yine müdahil tarafın

tazminat talebi ileri sürülebilmekteydi. Tazminat talebi ceza mahkemesi önünde açıkça talep edilmeliydi. Zira bu talep müdahil olma talebinin içeriğinde yer alan bir talep olarak değerlendirilmemekteydi. Söz konusu talep ilk derece mahkemesi kararını verene kadar yargılamanın her aşamasında her zaman yapılabilmekteydi (*Beyazgül v. Türkiye*, No.27849/03, § 35, 22 Eylül 2009).

44. Yeni yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanunu bu şekilde “müdahil olma” hakkını ortadan kaldırmıştır. 1 Haziran 2005 tarihinden bu yana mağdur taraf uğradığı zararın tazmini için sadece hukuki veya idari yargı yollarına başvurabilmektedir.

45. Somut davada, her ne kadar müdahil olma talebinde bulunsalar da, başvuranlar ceza mahkemeleri önünde hiçbir şekilde tazminat talebinde bulunmadıkları gibi, bu haklarını saklı da tutmamışlardır.

46. Başvuranlar tam yargı davası açmak suretiyle tazminat alma yolunu seçmişlerdir. Oysa idari veya adli yargıda tazminat talebiyle bir dava açan ilgililer, artık aynı talebi ceza mahkemelerinde ileri sürememektedirler.

47. Öte yandan, somut olaydaki ceza davasında verilecek karar idari yargıda görülmekte olan davalarda söz konusu olan “medeni haklar” bakımından belirleyici değildi.

48. Gerçekten de, *Perez* davasında incelenen ve “ceza hukuku ayakta tutar” kuralını, hatta “kesinleşmiş ceza mahkemesinin kararının hukuk mahkemesini bağlayacağı” kuralını koyan Fransız sisteminin aksine (yukarıda anılan *Perez* kararı, §§ 24-25), Türk hukukuna göre, [savcılığa] suç duyurusunda bulunan mağdur aynı zamanda ve hatta daha sonra hukuk mahkemeleri veya idare mahkemeleri nezdinde tazminat talebiyle dava da açabilmektedir.

49. Hukuk hakimi veya idare mahkemesi hakimi eylemin gerçekleştirenin sorumluluğunu belirlemek bakımından ceza hukuku değerlendirmeleri ile bağlı değildir. Hukuk hakimi veya idare mahkemesi hakimi, ceza hukuku kurallarına uymak zorunda olmadığı gibi, hukuk

davasının veya idari yargıda görülen davanın da konusu olan belirli bir fiil dolayısıyla ceza mahkemelerinin bir kişi hakkında verdiği beraat kararı veya aynı mahkemenin belirlediği kusurun varlığı veya ağırlığı ile ilgili değerlendirmelere paralel bir karar vermek zorunda da değildir (yukarıda anılan *Beyazgül* kararı, § 40). Bununla birlikte hukuk hakimi veya idare mahkemesi hakimi ceza mahkemesi tarafından tespit edilen olgularla veya mahkumiyet kararı ile bağlıdır.

50. Somut bir örnek, kasten adam öldürmekle suçlanan bir polis lehine verilen takipsizlik kararına rağmen, idare mahkemesinin idarenin kusursuz sorumluluğu ile ilgili kurallara dayanarak başvuranın talep ettiği tazminatın tamamına hükmettiği Mahkemenin *Yaşaroğlu v. Türkiye* davasında bulunmaktadır (No.45900/99, §§ 17, 29, 30-32 ve 33-38, 20 Haziran 2006). Bu davada idare mahkemesi gerekçe olarak, “somut davada ceza mahkemesinin verdiği beraat kararı da dikkate alındığında, söz konusu polisin görevini yerine getirmede hiçbir kusuru olmamasına rağmen, devletin Anayasanın 125. maddesine uygun olarak kusursuz sorumluluğu gereğince verilen zararı tazmin etmekle yükümlü olduğunu, zira her ne kadar söz konusu olan bir kaza olsa da, verilen kamu hizmeti ile kişinin hayatını kaybetmesi arasında kamu düzeninin korunması olarak ortaya çıkan bir illiyet bağı bulunduğunu” ifade etmiştir.

51. Somut başvuruda Mahkeme ceza davasının zamanaşımına uğramasının başvuranların medeni haklarını ileri sürme imkânını ortadan kaldırmadığını gözlemlemektedir.

52. Öte yandan idare mahkemesi başvuruların tazminat talepleri hakkında karar verirken ceza hukukuna ilişkin unsurlara dayanmamış ve sadece idarenin sorumluluğunu düzenleyen idare hukuku kurallarını dikkate almıştır.

53. Bütün bu değerlendirmeler ışığında Mahkeme, başvuruların sadece sanıkların cezalandırılmasını sağlamak amacıyla müdahale talebinde bulundukları, bu talebi medeni haklarını korumak veya tazminat elde etmek

için yapmadıkları sonucuna varmaktadır (yukarıda anılan *Beyazgül* kararı, § 44). Dolayısıyla Mahkeme, *Perez* kararı ile ortaya koyduğu içtihadı anlamında 6. maddenin 1. fıkrasının uygulanacağı bir olay ile karşı karşıya olmadığı kanaatindedir.

54. Dolayısıyla başvurunun bu bölümünü Sözleşme hükümleri ile konu bakımından (*ratione materiae*) bağdaşmadığı gerekçesiyle, yine Sözleşmenin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları gereğinde reddedilmesi gerektiğine karar vermiştir.

2. “Hukuk” davasının makul sürede sonuçlandırılmadığı ve yargı kararının geç icra edildiğine ilişkin şikâyetler hakkında

55. Mahkeme başvuruların idare mahkemeleri önünde yürütülen yargılamanın makul sürede bitirilmediğinden ve kendilerine tazminat ödenmesine karar veren yargı kararının idare tarafından geç icra edilmesinden şikâyet etmektedirler.

56. Mahkeme (yukarıda anılan) *Ümmühan Kaplan* başvurusunda verdiği pilot kararın bir uygulaması olarak 6384 sayılı “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış bazı başvuruların tazminat ödenmek suretiyle çözümüne dair kanunun” 9 Ocak 2013 tarihinde Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edildiğini hatırlatmaktadır.

57. Tazminat Komisyonu adında bir komisyon kuran bu Kanun makul sürede yargılanma hakkı ve yargı kararlarının geç icra edilmesi veya hiç icra edilmemesi ile ilgili kuralları, uygulanacak usul kurallarını ve Kanunun amacını ortaya koymaktadır. Bu Kanun Mahkemeye 23 Eylül 2012 tarihinden önce yapılan bütün başvurular hakkında uygulanmaktadır.

58. Dolayısıyla davalı devlet iç hukukta aynı yapısal sorundan kaynaklanan birçok bireysel davaya çözüm sunan bir başvuru yolu oluşturarak Sözleşmenin temelinde yer alan ikincillik ilkesini uygulamıştır (*Bourdov v. Rusya (n° 2)*, No. 33509/04, § 127, CEDH 2009).

59. Makul sürede yargılanma hakkına ilişkin davalar bakımından Mahkeme, (yukarıda anılan) *Turgut ve diğerleri* davasında yeni oluşturulan bu iç hukuk yolunun ilk bakışta ulaşılabilir ve makul şekilde giderime imkân tanıyacak bir başvuru yolu olduğunu ve tüketilmesi gereken bir başvuru yolu olduğunu değerlendirmiştir. Dolayısıyla söz konusu şikâyeti iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle kabul edilemez bulmuştur.

60. Yine (yukarıda anılan) *Demiroğlu ve diğerleri* davasında Mahkeme bu defa yargı kararlarının geç icra edilmesi veya hiç icra edilmemesi ile ilgili şikâyetler bakımından benzer bir yaklaşım ortaya koymuştur.

61. Somut başvuru bakımından da Mahkeme bu yaklaşımını değiştirecek bir sebep görmemekte ve başvuranların şikâyetlerinin Sözleşmenin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmesine karar vermektedir.

Bu gerekçelerle ve oybirliğiyle Mahkeme,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan